

VERSLAG

Onderwerp: Intentie voor realisatie woonvorm (Skaeve Huse) Hoofdweg 143a Harkstede / Groningen
Datum: 29 september 2020
Tijdstip: 19.30 uur
Locatie: Break-Out Grunopark (Hoofdweg 163 Harkstede)

Aanwezig:

▪ Wethouder Van der Schaaf	Gemeente Groningen
▪ Wethouder Jongman	Gemeente Groningen
▪ [REDACTED]	WerkPro
▪ Mevrouw Versloot	Gemeente Groningen (Stadsontwikkeling)
▪ De heer Plijter	Gemeente Groningen (DMO)
▪ [REDACTED]	Buurtbewoner
▪ [REDACTED]	Buurtbewoner
▪ [REDACTED]	Buurtbewoner
▪ [REDACTED]	Buurtbewoner
▪ [REDACTED]	Buurtbewoner
▪ [REDACTED]	OGHS (ondernemersvereniging Harkstede-Scharmer)
▪ [REDACTED]	Belangenvereniging MEERdorpen
▪ [REDACTED]	Dorpsbelangen Harkstede

1. Opening

Wethouder Van der Schaaf heet iedereen welkom. Aan de hand van een korte toelichting vanuit de wethouders is het de bedoeling om in gesprek te gaan over de intentie om te komen tot de woonvorm (Skaeve Huse). Na een kort voorstelrondje worden de volgende vragen vooraf gesteld:

Vraag: Wordt er verslag gemaakt van deze bijeenkomst?

Antw.: *Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dit verslag zal worden voorgelegd aan de aanwezigen ter goedkeuring.*

Vraag: Waarom is de samenstelling voor vanavond zoals deze is? Daarbij wordt opgemerkt dat nog niet iedereen rechtstreeks is geïnformeerd over de ontwikkeling. Zo hebben de SKSG op de locatie van Break Out Grunopark en de Break Out Grunopark nog geen rechtstreeks bericht gehad, terwijl zij onder de gemeente Groningen vallen en dichtbij de beoogde locatie zitten en de ondernemersvereniging Harkstede-Scharmer uit de gemeente Midden-Groningen wel vertegenwoordigd is?

Antw.: *Deze bijeenkomst vloeit voort uit de informerende gesprekken die op 8,9 en 10 september vanuit de projectgroep van de gemeente met de omwonenden zijn gevoerd. Daarin is door de bewoners aangegeven dat een delegatie van de omwonenden met de betrokken wethouders in gesprek wilde over de ontwikkeling. Deze behoefte was er ook bij de wethouders zelf. Vanuit de belangenverenigingen is aangegeven dat zij hier graag bij aansluiten. Om recht te blijven doen aan de opzet om een gesprek met de omwonenden en de wethouders te laten plaatsvinden is aan de belangenverenigingen gevraagd om met maximaal 2/3 personen te komen. Dat, en de huidige ontwikkelingen op het gebied van het coronavirus en de bijbehorende maatregelen, maken dat de samenstelling en groepsomvang voor vanavond is zoals deze is.*

De communicatie over deze intentie bevindt zich in de eerste fase en heeft zich in de eerste plaats primair gericht op de direct omwonenden. Oorspronkelijk stond voor deze avond een

informatiebijeenkomst gepland voor bewoners en ondernemers in de bredere omgeving van de Hoofdweg 143a. Die is voorlopig geannuleerd. Intentie is geweest om eerst de direct omwonenden rechtstreeks te informeren. En daaropvolgend andere betrokkenen. Er is een inventarisatie gemaakt van alle andere partijen die geïnformeerd moeten worden. Conform een communicatieplan zullen deze in een latere fase geïnformeerd en (waar nodig) worden betrokken. Als daar partijen, bewonersgroepen en/of personen aan toegevoegd moeten worden, dan zal dat gebeuren.

2. Toelichting vanuit de wethouder(s)

Wethouder Van der Schaaf benadrukt dat het besluit dat het college van burgemeester en wethouders heeft genomen een intentie betreft om te komen tot deze bijzondere woonvorm. De definitieve afweging en beslissing moet nog worden gemaakt. Om de geluiden, gevoelens en zorgen die in de buurt en de omgeving leven op een serieuze manier mee te kunnen nemen en af te kunnen wegen in het proces richting het definitieve besluit is ervoor gekozen om in deze fase te communiceren over de intentie. Dat hierover vragen en zorgen zijn is begrijpelijk. Door in deze fase hierover het gesprek aan te gaan is er de mogelijkheid om hier op een goede manier aandacht voor te hebben. Keerzijde van deze aanpak is dat nog niet alles 100% uitgewerkt is en op een aantal vragen ook nog geen concreet antwoord te geven is.

De gemeente Groningen heeft het voornemen om een bijzondere woonvorm te realiseren voor mensen die het beste kunnen wonen in een prikkelarme omgeving. Veelal gaat het om mensen die nu elders wonen of helemaal geen woning hebben. In Groningen is een breed scala aan woonvormen voor mensen met uiteenlopende problematiek. Skaeve Huse Groningen is een vorm die nog niet bestaat en wat gezien wordt als een benodigde toevoeging op de reeds bestaande vormen van wonen. Juist ook om deze mensen een menswaardiger bestaan en een beter perspectief te (kunnen) bieden.

In het land zijn meerdere Skaeve Huse woonvormen gerealiseerd. Allen hebben ze een eigen invulling (100% identiek van organisatievorm, locatie en bewoners zijn ze niet), maar de achterliggende gedachte is zeker vergelijkbaar met de intentie voor de woonvorm aan de Hoofdweg 143a.

Naar aanleiding van het initiatief vanuit de zes samenwerkende zorginstellingen is op zoek gegaan naar een plek waar deze mensen wel kunnen wonen. In de zoektocht naar een locatie is de Hoofdweg 143a naar voren gekomen. De plek heeft een aantal praktische voordelen zoals de aanwezigheid van riolering en infrastructuur. Maar ook dat het een relatief rustige woonomgeving betreft en dat het relatief afgescheiden is van andere bewoning heeft meegespeeld. In de wetenschap dat de 100% ideale locatie voor deze woonvorm niet bestaat wordt de locatie Hoofdweg 143a gezien vanuit de gemeente als meest geschikte locatie die ook haalbaar is. Wethouder Van der Schaaf heeft zich daarbij gerealiseerd dat er sprake is van bebouwing binnen een afstand van 100 meter en dat het daarmee niet voldoet aan de afstand die in de (landelijke) richtlijn is opgenomen voor een dergelijke woonvorm en dat de locatie slechts voor 10 jaar beschikbaar is. Er is lange tijd gedaan om te komen tot deze keuze. In dit proces is gekeken naar een aantal uitgangspunten en zijn praktische keuzes gemaakt.

Vragen naar aanleiding van de toelichting:

Naar aanleiding van deze uiteenzetting worden de volgende vragen gesteld:

Vraag: Waarom wordt nu de term woonvorm gebruikt, terwijl in de stukken en in de raadsbrief Skaeve Huse wordt genoemd?

Antw.: *Dit is op verzoek van omwonenden aangepast omdat dit zou leiden tot veel negatieve zoekresultaten in Google. De doelstelling en achterliggende gedachte van de woonvorm is niet gewijzigd.*

Vraag: Wat is nu de precieze doelgroep? Klopt het dat het niet om re-integratie gaat? De locatie is allesbehalve prikkelarm (veel verkeersbewegingen), dus ook van een prikkelarme locatie is geen sprake?

Antw.: *Vooropgesteld wordt dat 'de' doelgroep zich als geheel lastig laat omschrijven. Het betreft individuen met een eigen verhaal. Veelal zullen het mensen zijn die nu geen huis hebben, of die nu niet op de juiste plaats verblijven. De term prikkelarm moet gezien worden vanuit het perspectief dat de mensen weinig behoefte hebben aan sociale prikkels zoals je dat in vormen van groepswonen hebt. Zij hebben baat bij een plek waar ze op zichzelf, bij hun eigen woning op een eigen terrein kunnen zijn. Het zullen meer mannen dan vrouwen zijn en de leeftijd zal veelal boven de 40 jaar liggen. Qua aanwezige problematiek zal sprake zijn van een mix. Waarbij het niet zo zal zijn dat alle problematiek bij alle bewoners in dezelfde mate aanwezig zal zijn. Psychiatrische problemen, verslaving en/of totaal onthecht vanuit de jeugd zijn de problemen die vanuit de zorg worden gezien en waarvan (deels) sprake zal zijn bij de bewoners van deze woonvorm. Mensen moeten vrijwillig willen wonen en zich kunnen conformeren aan een aantal basale regels inzake wonen. Het betreft daarin maatwerk, waarin op voorhand een screening en professionele inschatting zal worden gemaakt (zorgpartijen kennen de mensen al geruime tijd; het zijn voor deze instellingen geen onbekenden) of de persoon zal gedijen in deze woonvorm, waarbij ook aandacht is voor de specifieke context en omgeving van de Hoofdweg 143a.*

Het klopt dat re-integratie niet het hoofddoel is van deze locatie. Dagbesteding en behandeling wordt niet 'opgedrongen', maar is wel degelijk beschikbaar. Dus wanneer daarin aanknopingspunten en/of perspectief wordt gezien zal hierop worden geanticipeerd.

Vraag: In het Plan van Aanpak staan casussen genoemd, zijn deze representatief voor de mensen die hier komen wonen?

Antw.: *De casussen uit het Plan van Aanpak zullen voor 80% nog steeds representatief zijn. Dit waren geanonimiseerde omschrijvingen van bestaande situaties waarin mensen verkeerden. Deze casusomschrijvingen zijn helemaal aan het begin, bij het opstellen en onderbouwen van het oorspronkelijk initiatief geformuleerd en terecht gekomen in het Plan van Aanpak. Onderdeel van het proces waarin het project zich nu bevindt is om te komen tot een herijkte omschrijving van de mensen waar het om gaat.*

Vraag: Als alles nieuw is, hoe zit het dan met de risico's, hoe kun je die inschatten? Is er een risico-analyse uitgevoerd?

Antw.: *Zorginstellingen hebben in gezamenlijkheid ongeveer 100 personen in beeld waarvan ze op voorhand denken dat die in aanmerking zouden kunnen komen voor deze woonvorm. Dat zijn mensen die zij al lange tijd kennen en in beeld hebben. De mensen zijn op zich zeker niet nieuw voor deze partijen en bevinden zich ook nu in de Groningse samenleving. In de projectgroep is een risicoanalyse uitgevoerd, maar die gaat in op de risico's op het projectmanagement/de projectorganisatie. Dat is een ander soort risicoanalyse, een methodiek die je voor ieder project doet ten aanzien van het project zelf, dan waar nu aan wordt gerefereerd. De wethouders geven aan dat de gemeente een omgevingsonderzoek wil laten uitvoeren, specifiek gericht op deze locatie. Hierin zal ook deze risicoanalyse terecht komen. Het aanbod wordt gedaan aan de omwonenden om hierin mee te denken en input te leveren.*

Vraag: Als reactie op het aanbod geven de aanwezigen aan dit in overweging te nemen. Enige reserve richting dit aanbod is er omdat niet ingeschat kan worden in hoeverre men zich dan committeert en welke gevolgen dit heeft voor de positie van de omwonenden / aanwezigen.

Antw.: *Het is begrijpelijk dat men dit in beraad wil hebben. Ter verduidelijking wordt door de wethouder aangegeven dat dit aanbod moet worden gezien zonder dat de aanwezigen zich op enigerlei wijze committeren / verbinden aan een vorm van acceptatie / akkoord ten opzichte van de woonvorm. Het belang van het betrekken van de buurt / omgeving bij dit onderzoek wordt onderkend door de gemeente en daar vloeit dit aanbod uit voort.*

Vraag: Hoe is het proces doorlopen om te komen tot deze locatie, welke andere locaties zijn beoordeeld en waarom zijn deze niet geschikt bevonden? Welke normen zijn hierbij gehanteerd? En wanneer heeft dit locatieonderzoek plaatsgevonden? Deze informatie willen de mensen ontvangen, omdat naar deze informatie gelijk al (bijeenkomsten 8-9-10 september) gevraagd is en nog steeds hierover niets ontvangen is.

Antw.: *In aanvulling op de inleidende toelichting van wethouder Van der Schaaf wordt aangegeven dat naar meerdere locaties is gekeken. Per locatie is gekeken naar de specifieke situatie en op basis daarvan zijn ze afgevalen. De criteria van 100 meter afstand wordt begrijpelijkerwijs genoemd door de omwonenden, incl. een prikkelarme omgeving. Deze afstand komt voort uit een richtlijn (en wordt ook genoemd in de gemeentelijke documenten). Dit houdt niet in dat als niet aan deze richtlijn wordt voldaan er niets mogelijk is. Er zijn geen (wettelijke) normen die bepalen hoe ver een voorziening van bebouwing moet zitten. Dat zou ook niet passen, gelet op de situatie in de gemeente Groningen en de dichtheid van bebouwing. Het is inderdaad een gegeven dat er een woning binnen een afstand van 100 meter staat. Dit is voor de verdere uitwerking van de woonvorm op deze locatie een punt waar rekening mee zal moeten worden gehouden. Net zoals het hier een tijdelijke locatie betreft voor de duur van 10 jaar en dat het geen permanent karakter heeft. Wethouder Van der Schaaf geeft aan dat de Leidraad realisatie kwetsbare voorzieningen, wat een specifieke Groningse leidraad is, wordt toegepast.*

Vraag: De vraag wordt herhaald dat de bewoners een overzicht wensen te ontvangen van alle andere locaties, inclusief inzake in het onderzoeksproces en welke richtlijnen zijn gehanteerd en hoe uiteindelijk tot deze beoogde locatie is gekomen.

Antw.: *Er wordt toegezegd dat de bewoners een overzicht krijgen van de andere locaties. Dit vergt zorgvuldigheid en ook een interne zoekslag. De zorgvuldigheid is met name geboden vanwege het mogelijke effect die het openbaren van de locaties waar aan gedacht is, maar die het niet zijn geworden, met zich mee kan brengen*

Vraag: Daarnaast wordt de vraag gesteld hoe de gemeente toch tot deze locatie is gekomen, naast dat de richtlijnen van de 100 meter, de prikkelarme omgeving niet worden voldaan, er ook nog eens uit keihard onderzoek blijkt dat de doelgroep niet gebaat (welzijn en gedrag) is bij een woonvorm die minder lang is dan 15 tot 20 jaar. En deze locatie slechts tot 10 jaar beschikbaar is?

Antw.: Op het hetgeen hierover eerder is gezegd zijn geen toevoegingen.

Vraag: Welke normen hanteert de gemeente, waarom houdt de gemeente zich niet aan de eigen richtlijnen?

Antw.: *De wettelijke kaders en richtlijnen zijn openbare informatie. Hiervan zal een pakketje worden gemaakt dat naar de omwonenden kan worden toegezonden. Het bestemmingsplan biedt voornamelijk de wettelijke kaders.*

Dat de gemeente zich niet aan de eigen regels en richtlijnen houdt wordt niet door wethouders herkend. De uitgangspunten zoals deze in de richtlijn 'realisatie kwetsbare voorzieningen 2.0' zijn opgenomen worden gevolgd. Bovendien is het mogelijk om gemotiveerd te kunnen afwijken van richtlijnen.

Vraag: In een verslag (vooronderzoek naar locatie i.v.m. omgevingsvergunning uit 2018) staat dat de gemeente zelf deze locatie niet geschikt acht, hoe kan het dan dat dezelfde gemeente wel hier mee verder gaat en nu communiceert dat het een goede locatie is?

Antw.: *Dit houdt verband met het bovenstaande antwoord. Het betreft hier een advies, waar afwijkend op besloten kan worden.*

Vraag: Hoe ziet het vervolgproces eruit, wat zijn daarin de belangrijke beslispunten en momenten waar invloed kan worden uitgeoefend? En hoe wordt hierover gecommuniceerd met belanghebbenden/ omwonenden. Deze vraag is ook gesteld in de bijeenkomst van 9 september. Hierover zouden aanwezige groepen worden geïnformeerd, maar dit is helaas nog steeds niet gebeurd. Daarnaast is de vraag gesteld hoe het proces tot nu toe gelopen en hoe ziet het te lopen proces er nu uit.

Antw.: *De aanvraag omgevingsvergunning en het daaropvolgend besluit staat open voor bezwaar en beroep. De planning is dat deze aanvraag in het tweede kwartaal van 2021 wordt ingediend. Dit zal nog eens helder worden gecommuniceerd vanuit de gemeente. De formele beslissingsbevoegdheid ligt bij het college van burgemeester en wethouders. De raad heeft naast haar formele bevoegdheden nog andere mogelijkheden om signalen af te geven / te sturen. Mocht er bijvoorbeeld een breed gesteunde motie komen waarin de raad oproept om af te zien van dit plan, dan zal het college daar naar luisteren.*

3. Omgevingsonderzoek + bezoek andere locatie

De wethouders hebben aangegeven dat er een omgevingsonderzoek zal worden uitgevoerd door een onafhankelijke externe partij. Het aanbod ligt er vanuit de gemeente richting de omwonenden/aanwezigen om hier in mee te denken en input voor aan te leveren. De bedoeling is dat de resultaten van dit onderzoek, waar ook aandacht zal zijn bij de risico's voor de woon- en leefomgeving, in november / december opgeleverd worden. De omwonenden nemen dit aanbod in overweging en komen hierop terug. Bewoners geven aan dat het belangrijk, randvoorwaardelijk is, dat vooraf criteria/ richtlijnen vast worden gelegd, voor de uitvoering van het onderzoek. Tegelijkertijd wordt aangeboden aan de omwonenden om, wanneer de corona-maatregelen dit toelaten, een andere locatie in het land te bezoeken. Hier staan de omwonenden voor open.

Vragen naar aanleiding van het omgevingsonderzoek:

Vraag: Hoe borg je de onafhankelijkheid van dit onderzoek?

Antw.: *Door een onafhankelijk onderzoeksbureau hiervoor in te schakelen die ervaring en expertise heeft op dit gebied. Daarbij wordt opgemerkt dat vanuit de gemeente en ook vanuit de zorgpartijen de insteek is om het project te laten slagen. Met andere woorden, ook hier ligt geen belang om het plan door te zetten als blijkt dat het geen kans van slagen heeft.*

Vraag: Moet voor dit onderzoek ook niet de omschrijving van de mensen die er gaan wonen nader worden gepreciseerd?

Antw.: *Ja, dat zal moeten en de zorgpartijen werken hier momenteel ook aan.*

Vraag: Kan de uitkomst aanleiding zijn om het plan te annuleren / niet door te zetten? Welke factoren / criteria worden op voorhand gesteld voor een go/no-go?

Antw.: *Vooropgesteld: de gemeente is op dit moment van mening dat dit de meest geschikte en haalbare locatie is. Dat wil niet zeggen dat de gemeente niet te overtuigen is van het tegendeel. Mocht uit het onderzoek blijken dat het geen geschikte (of geschikt te maken) en haalbare locatie is voor de realisatie van de woonvorm (Skaeve Huse), dan zal dit zwaar wegen bij het nemen van een definitief besluit. Zowel de gemeente, de woningbouwcorporatie als de samenwerkende zorginstellingen hebben belang bij het organiseren van een woonvoorziening die slaagt. De insteek van het onderzoek is dan ook niet: wat voor maatschappelijke voorziening zou eventueel passen op deze locatie. Het gaat*

om de realisatie van de beoogde woonvorm, gestoeld op het concept van Skaeve Huse, op deze locatie.

Een dergelijk onderzoek is geen exacte wetenschap. Het is aan het onderzoeksbureau om hier op een gepaste wijze invulling aan te geven (en dat daar precisering van de mensen bij hoort is al eerder bevestigd). Nogmaals wordt gerefereerd aan het aanbod aan omwonenden om hier bij betrokken te zijn. Eveneens wordt het belang ingezien om de resultaten van dit onderzoek goed met elkaar door te spreken (voordat een (eventuele) vervolgstap wordt gezet in de procedure aanvraag omgevingsvergunning). De planning voor het project biedt hiervoor voldoende ruimte.

Vraag: Wordt behalve naar de belangen van de gemeente, de nieuwe bewoners en de geschiktheid van de locatie óók gekeken naar de belangen van de huidige bewoners. Het komt niet erg democratisch over dat het welzijn van 9 bewoners zwaarder zou wegen dan die van 30 gezinnen er omheen met honderd bewoners.

Antw.: *Ja, ook naar het belang en het welzijn van de omwonenden zal gekeken worden.*

Vraag: Betrokkenheid bij dit onderzoek doet geen afbreuk aan de toezegging dat inzichtelijk wordt gemaakt welke locaties eerder in beeld zijn geweest en de motivaties waarom deze zijn afgevalen?

Antw.: *Nee, dit staat daar helemaal los van.*

4. Communicatie

De omwonenden geven aan dat zij veel vragen krijgen over de intentie. In veel vragen zitten de zorgen en bezwaren die vanuit de omwonenden via verschillende wegen kenbaar zijn gemaakt opgesloten. Die zorgen hebben de omwonenden nog altijd. Ze zijn echt geschrokken van het bericht dat deze locatie als geschikt wordt gezien door de gemeente. Dat er behoefte is aan een dergelijke woonvorm en het bijbehorend concept snappen ze goed, maar de combinatie met deze locatie nog altijd niet. Mensen maken zich grote zorgen over hun veiligheid, maar nog meer over de veiligheid van de aanwezige kinderen en de honderden langsfietsende kinderen die geen alternatieve route kunnen fietsen. Daarbij wordt opgemerkt dat een negatieve ervaring met een (schoolgaand) kind en een bewoner (schreeuwen / agressief aanspreken) objectief gezien als klein kan worden geduid, maar in de beleving van het kind zal het wel degelijk een grote impact hebben.

De basisafpraak is dat men zich tot vragen tot de gemeente kan richten. Maar de praktijk is anders. Het belang van een hernieuwde brede communicatie-boodschap over het project, waarin ook de afspraken en nadere toelichting van deze avond terecht komen, wordt collectief gedeeld. Vanuit de gemeente zal dit worden opgepakt.

Ook wordt uitgesproken dat nog altijd het voornemen staat om een brede informerende sessie te beleggen. Hier kan momenteel moeilijk een datum voor worden vastgelegd vanwege de coronamaatregelen en de toename van het virus. De precieze invulling hiervan + datum en tijdstip zal nader worden bepaald.

5. Afspraken

Om 21.30 wordt het gesprek afgerond en zijn de volgende afspraken gemaakt:

- 1) **Verslag:** Het verslag wordt gedeeld met de aanwezigen voor een check of het een juiste weergave is van wat is besproken.
- 2) **Omgevingsonderzoek:** De omwonenden nemen in overweging of ze in willen gaan op het aanbod om nauw betrokken te zijn bij het omgevingsonderzoek.
- 3) **Locatiebezoek:** Afsgesproken is dat een gezamenlijk bezoek aan een Skaeve Huse locatie elders in het land wordt georganiseerd, indien men daar belangstelling voor heeft.
- 4) **Communicatie:** Vanuit de gemeente Groningen zal opnieuw gecommuniceerd worden, waarin hetgeen vanavond is besproken meegenomen zal worden (onder meer: de status van het project: intentie; nader onderzoek, planning en communicatie van en over het proces (incl. belangrijke beslismomenten)).
- 5) **Andere beoordeelde locaties:** Er is toegezegd dat de bewoners een overzicht krijgen van de andere locaties en dit vergt zorgvuldigheid en ook een interne zoekslag. De zorgvuldigheid is met name geboden vanwege het mogelijke effect die het openbaren van de locaties waar aan gedacht is, maar die het niet zijn geworden, met zich mee kan brengen.
- 6) **Wet- en regelgeving:** De omwonenden ontvangen digitaal de relevante wet- en regelgeving die van toepassing zijn voor dit project.